

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
 Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko, gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo.
 Stane četrletno: 1 šiling,
 celoletno: 4 šilinge.
 Za Jugoslavijo
 četrletno: Din. 25.—
 celoletno: Din. 100.—
 Pozamezna številka 10 grošev.

Svetovni položaj.

Nemirna je Evropa. Podobna je ugašenemu ognjeniku, iz katerega žrela še včasih plane na dan ognjen zubelj, ki mahoma razsvetli temno noč in izgine, odkoder je prišel. V ognjenikovem žrelu pa vre, se kuha in pripravlja; četudi je na videz gora mirna in jo smatrajo mnogi za ugaslo, čutiš, če prisluhneš s svojim ušesom njenemu površju, v njeni notranjosti zamolklo grmenje in živahno prasketanje. Svetovna vojna je s svojimi strašanskimi posledicami sicer začasno prinesla konec krvoprelitja in nesrečnih vojn, obenem pa ustvarila dva nova sovražna tabora: Anglijo in Rusijo.

Anglija je tip pristno kapitalistične države, kjer velja glavno geslo: v gospodarstvo posameznika se država kolikor mogoče malo vmešava, medsebojno tekmovanje v zasebnem gospodarstvu bo po sebi ozdravilo, kar je nezdravega, ustalilo blagovne cene in izključilo vso nepoštenost pri izdelavi in prometu vsakdanjih življenjskih potrebščin. Anglija do zadnjega časa ni imela prave obmejne carine in le nizek davek. Kaj pomenja angleški trg za svetovno gospodarstvo: mali otok v Atlantskem oceanu vlada širni Kanadi v Severni Ameriki, nebroj manjšim pokrajinam Afrike in Južne Amerike, celi Avstraliji in zlasti Indiji, skratka poseduje kolonije v vseh delih sveta. Saj nosi Anglija naslov svetovnega imperija (velesile). Anglija ima naravni monopol kavčuka, ki igra ravno danes v dobi cvetoče avtomobilske industrije največjo vlogo, ima največji trg za bombaž, to velevažno surovino za tekstilno industrijo, nadalje ima v posesti največje petrolejske vrelce ob Črnem morju, v Mali Aziji in drugod. Poleg tega ima Anglija največje brodogradnje in svoj promet izborni urejen in zavarovan. Najjužnejši del Španije, Gibraltar, ta prehodna točka v Sredozemsko morje, Sueški prekop, ta umetno ustvarjena zveza z Indijskim oceanom, je v angleški posesti. Gospodarska moč Anglije je svetovnega pomena, tako se na pr. tvorijo na tamošnjih borzah in trgih cene poglavitnih svetovnih izdelkov. Poleg Amerike, ki počasi vstaja in namerava prevzeti angleško predpravo v svetovnem gospodarstvu, je Anglija dežela najmočnejših trgovcev, najbolj zaposlenih tovarn in najboljših prometnih sredstev; a boj Anglije z Ameriko je boj funta sterlingov z dolarjem za prvenstvo.

Rusija pa je novi, vedno nevarnejši tekmeč angleškemu kapitalistom. V Rusiji vladajo glavna načela: zemlja, rudokopi, trgovina, vsa velika proizvodna sredstva niso last posameznikova, marveč vse države; državo vladaj delavstvo, posameznik bodi k delu prisiljen in — boj veri. Cilj bolševizma je svetovna revolucija, ko se odloči končna zmaga delavstva vsega sveta proti kapitalistom. V Rusiji je država podjetnik, tovarnar, spediter, bankir in trgovec. Današnja doba je bolševizmu čas pripravljaj za to svetovno revolucijo. Že sedijo z malimi izjemami v vseh evropskih parlamentih socijaldemokratski poslanci in poleg njih čisto radikalni komunisti. Iskra, ki jo je vžigala Rusija, se vžiga povsod. Pri tem je Rusija v ugodnem položaju, da ima njena zemlja še toliko neizčrpanega bogastva, da je rodovitna za žito in polna gozdov, nadalje ima velikanski obseg od zahodnih mej Evrope do vzhodne azijske obale Tihega oceana. Premišljena je taktika bolševikov: ne toliko v Evropi, v deželah manj prosvetljenega ljudstva se sprimeta nasprotnika Anglež in Rus. Delo bolševikov je vstaja v Indiji, nemir na Kitajskem je bil podpiran iz Moskve, vstaja v Afganistanu je v res-

nici boj obeh tekmecev za premoč v tej azijski državi.

Pa tudi Evropa je ogrožena in bo vedno bolj. Najlepši dokaz nam je že naša republika. Saj je cilj avstrijske socijaldemokracije brezdvomno, doseči nekoč pretežno večino v našem državnem zboru. Kake bodo posledice, lahko samo slutimo. Nekaj značilnega ima ta današnji boj na gospodarskem polju. Bijeta se dva ekstrema: kapitalizem Anglije in socijalizem Rusije; zmaga enega pomeni smrt drugega, a tedaj bo v svetu obenem še večje nezadovoljstvo in še glasnejši krik po mirnem, ugodnem življenju. Boljševikom in kapitalistom je lasten isti vzrok boja in nasprotstva: vedno bolj postaja človek navezan na mrtvo snov in je zelo odvisen od denarja, premoženja in blaga. To mu je tudi končni cilj. Nobeden obeh nasprotnikov ne zanikava bogastva, denarja in premoženja; nasprotno, za njegovo posest se oba borita. Angleške in vse svetovne kapitaliste vodi judovstvo, ki ima v rokah vse svetovno časopisje, največje denarne zavode itd. in čudno, tudi voditelji ruskega bolševizma in evropske socijaldemokracije so istotako — judje. Ravno v Avstriji je to plemo največja rak-rana na njenem gospodarskem telesu. Po tem je jasno, da je kapitalizmu vera samo sredstvo za dosego dobička in bolševizmu vera stvar zasebnikova, v življenju pa sta prvi in drugi nasprotnika krščanstva.

Zdrav je socijalizem in njegova je bodočnost. Saj je to stremenje, da se izenači prepad med revnimi in bogatimi, a nikdar ne sme biti bogastvo, denar in premoženje samo sebi namen in končni cilj, marveč sredstvo za srečnejše in mirnejše medsebojno sožitje človeštva. Misel človeštva in njegova zahteva pa bodi višja od denarja in namen življenju višji od jedi in pijače.

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. V kršč. soc. krogih se govori o novih volitvah, ki bi se imele vršiti koncem aprila ali začetkom majnika. V tem slučaju bodo ostali vsenemci najbrž osamljeni. Njih tisk je že nekako nervozen in čuti, da se nekaj pripravljaja. Iz pisave vsenemških listov je razvidno, da računajo s tem, da jih bo kršč. soc. stranka pustila na cedilu. Vedno bolj se tudi povdarja, da imata v Avstriji pravico do obstoja samo dve stranki: kršč. soc. in soc. dem. Sistem dveh strank je v naši državi prav lahko mogoč in mogoče ni daleč do uresničenja. Vsenemci izginejo v tem slučaju, landbundovci pa se bodo morali odločiti ali za socijaliste ali za kršč. socijalce. Da se združijo s poslednjimi, ni nikakega dvoma. Že zadnji dogodki v parlamentu to potrjujejo. Značilna je že izjava, da Landbund ni napredna stranka, temveč konservativna (nazadnjaška) kakor kršč. soc., čeravno je doslej Landbund vedno povdarjal, da je napreden, liberalen.

Inozemstvo:

Jugoslavija. Novo ministrstvo moško nadaljuje s svojim delom, ki naj ublaži nasprotstva med posameznimi pokrajinami. Postaviti je treba vse na novo podlago, da ozdravijo razmere in da bo mogoče pozneje stopiti zopet na parlamentarna tla. Da se poceni uprava, se zmanjša število ministrstev. Ustanovilo pa se je posebno nadzorstveno ministrstvo, ki bo vršilo nadzorstvo nad delovanjem posameznih ministrstev ter vzdrževalo stike med najvišjimi resorti državne uprave. Za ozdravljenje financ je bil poklican v državo dr. Engliš, vse-

učiliški profesor v Brnu, ki je bil že dvakrat finančni minister Češkoslovaške republike in ki je izvedel tam vse največje reforme in postavil valuto na trdna tla. — Kralj se namerava preseliti za par mesecev z vso svojo družino v Zagreb, kjer bo stopil v stik z raznimi voditelji. To pa tudi vsled tega, da pokaže Hrvatom, da so jim enako dragi kakor Srbi. — Govori se tudi, da se bo ime države spremenilo v „Jugoslavija“, kar bi bolj odgovarjalo enotnosti države. — Kralj je izdal ukaz o pomilostitvi. Opuščajo se kazni in ustavljajo obtožbe zaradi žalitve kralja ter politični prestopki po kazenskem in tiskovnem zakonu, po zakonu o volilnih imenikih in po zakonu o volitvah narodnih poslancev, ki so bile izrečene ali vložene pred 6. januarjem. Ta amnestija je najširša od vseh doslej izdanih.

Manjšinsko. Najvažnejša, točka na sporedu marčnega zasedanja Sveta Društva narodov bo manjšinsko vprašanje. Poleg tega vsebuje dnevni red prošnjo madžarske vlade za izpopolnitev jugoslovansko-madžarskega razsodišča. Z romunsko-madžarskim optantskim sporom se bo svet bavil le formalno, ker se vrše sedaj med vladama neposredna pogajanja. — Zadnji čas je bila na Dunaju seja manjšinske komisije. Ob tej priliki je dr. Wilfan izjavil novinarjem, da se zemljevid Evrope ne bo več dosti spremenil. Zaradi tega je končno veljavno prišel čas, da se mora misliti na rešitev vprašanj, ki izvirajo iz sožitja toliko mnogokrat sovražnih narodov. Z ureditvijo meja se ne bo doseglo mnogo. Tudi če bi bila vsa Evropa ena država, bi sožitje narodov predstavljalo manjšinski problem v velikem. Pri pravih rešitvah pa bi ti med seboj pomešani narodi lahko postali nad vse dragocen činitelj. Z nestrpnostjo, pohlepom po oblasti in z več ali manj zakritim zatiranjem in s poizkusi raznarodovanja se tirajo manjšine v iredentistična stremjenja, ki zastrupljajo odnose med narodi. Na mesto dosedanjega političnega neplodnega razglabljanja mora stopiti stvarna razprava o celokupnem vprašanju in o možnosti njegove rešitve. Da bo moglo Društvo narodov izyršiti ono nalogo, za katero je brezdvomno poklicano, mora v samem sebi ustvariti primerno podlago in najprej spoznati manjšinski problem v njega celokupnem obsegu. Dr. Wilfan je posebno naglašal miroljubni značaj narodnostnega gibanja. Posamezne narodnostne skupine, ki se bodo sestale v Ženevi, se morajo zavdati, da so skoraj vsi evropski narodi v dvojnem položaju: na eni strani živijo v državi, ki je njihova lastna nacionalna država ter vladajo kot večina, na drugi strani pa živijo v eni ali v več državah kot manjšine. Iz tega spoznanja izhaja potrebna posledica, da noben narod od drugega ne more zahtevati pravičnega postopanja s svojimi soplemeniki, dokler sam ne postopa po pravih načelih.

DOMAČE NOVICE

Mohorjeve knjige za leto 1929. Stalno pripravljajo nova naročila za lanski književni dar Družbe sv. Mohorja. Po obvestilu založništva je celotna knjižna izdaja za l. 1929 popolnoma pošla. Dobiti se morejo samo še posamezni izvodi. Vljudno prosimo vse p. n. poverjenike, da nam odstopijo nerazpečane kompletne izvode proti povrnitvi vseh stroškov. — Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Žihpolje. (Inštalacija.) Težka izguba nas je zadela z odhodom preč. g. dekana Antona Benetka. Njegovih milih in v srce segajočih pridig

nikoli ne bomo pozabili, zlasti pri poslovljni je bilo rosno vsako oko. Bog daj, da bi ga tudi Tinjčanj radi poslušali in ubogali. Nismo mislili, da nas bo po štirih kratkih letih bivanja in delovanja že zapustil. Bogu hvala, da smo dobili dobrega naslednika v osebi č. g. župnika Kristo Koširja, ki je prišel k nam dne 10. januarja t. l. Že prvo nedeljo po prihodu, ko je nas pozdravljaj s prižnice, je moral biti pač vsak hvaležen tistim, ki so pripomogli, da smo zopet dobili gorečega dušnega pastirja. Žal, da ni bilo slovesnega sprejema, kakor bi se spodobilo, ker pač žihpoljske razmere tega ne dopuščajo, kar se je pokazalo tudi pred štirimi leti pri sprejemu č. g. dekana Benetka. Nekaj župljanov je pozdravilo g. župnika v župnišču. Dne 27. januarja pa je bila slovesna inštalacija, kateri je prisostvovalo tudi več drugih gg. duhovnikov, med njimi tudi bivši g. dekan in prošt. Ker je padlo ravno prej toliko snega, je moral izostati marsikdo od slovesnega ustoličenja. Upamo, da bo novega g. župnika kmalu vsakdo vzljubil. Vam pa, g. župnik, želimo, da bi imeli veliko uspeha v našem delokrogu!

Zila. (Shod.) Ker je bil g. poslanec Starc zadržan, da bi prišel k nam zborovat in poročat o državnem in deželnem gospodarstvu ter o drugih novicah je prišel k nam letos g. Poljanec. Na svečnico popoldne se je zbralo pri g. županu Schnablu v Zahomcu kljub hudi zimi veliko ljudi iz bistriške in strajevaške občine. Govoril je o socialnem vprašanju, o zavarovanju za starost in o gospodarskih zadevah in potrebah našega kmetskega in delavskega ljudstva. Pozorno in z zanimanjem so naši Zilani poslušali g. govornika, ki je imel dan nato na Brdu in v Melvičah res lepo obiskana zborovanja. V Melvičah se je oglašil k besedi tudi socialist Oswald-Klančnik, o katerem se govori, da postane v deželnem zboru in pri deželnem kulturnem svetu naslednik umrlega poslanca Šimna Gagla.

Podravlje—Lipa. (Shod.) Dne 17. februarja ob 10. uri dopoldne se vrši javen shod pri Vosporniku v Podravljah in isti dan ob 3. popoldne pri Falleju v Lipi.

Radiše. (Razno.) Srčno čestitamo mil. g. Ivanu Vidovcu, stalnemu školastiku v Celovcu in nekdanjemu našemu župniku in dobrotniku k šestdesetletnemu jubileju mašniškega po svečanja! Bog mu daj doživeti še mnogo zdravih, srečnih in veselih let! — Zadnjič smo se v Celovcu zapletli v pogovor s starejšim gospodom. Na vprašanje, ali zna slovensko, nam je odgovoril, da ne, a da bi rabil slovenščino skozi celo življenje, če bi jo znal. Služboval je pri davkarji v Velikovcu in Celovcu in potrebno je, da zna vsak uradnik dva jezika. Pri nas na Koroškem bi se imelo poučevati povsod v dveh jezikih. Če greš na to stran (pokazal je z roko proti vzhodu) rabiš slovenščino in če greš na nasprotno stran, jo rabiš tistotako. Po mestih in trgih pa se rabi oba jezika. Odgovorili smo mu, da se Slovenci že pol stoletja potegujemo za tako

ljudsko šolo, v kateri bi se otroci naučili obeh jezikov, a je vsak dan le slabše. Odgovoril nam je, da bi bilo dobro, če bi se tudi nemški otroci učili dveh jezikov, ker je človek tako navezan samo na en jezik. Na Koroškem je še tako veliko zabutih butic, ki ne vidijo, kaj je potrebno. — Mi imamo tudi lepo cerkveno petje. Naš organist, kmet Tonč, je imel veliko truda, da je fante tako dobro izuril. Lahko se postavijo pri vsaki priliki v cerkvi in tudi zven nje. Posebno se človek razveseli, kadar sliši moški zbor prepevati narodne pesmi. Pri nas je petje še zelo v navadi. Prepevati slišiš tudi nemške pesmi a sposnaš takoj, da so pevci dobri Slovenci in da je to samo vpliv ponemčevalne šole. Če zapojejo nemško pesem, gre le iz grl, če pa zaori naša slovenska narodna pesem, se jim zgane tudi srce, kot bi hoteli reči: Tudi mi smo še sinovi slovenske matere.

Škocijan v Podjuni. (Razno.) Četudi je bil letošnji pust bolj kratek, smo vendar imeli tri poroke. Dobil si je Kušter na Selu, Janez Škof, gospodinjo Katro, Lipšev Matija Zrno na Jezernici se je poročil z Marijo Arnold in Miha Trinkl v Voglah s Sitarjevo Franco Hobel. Obilo sreče želimo vsem! — Kaj neki sta si domišljala dva vandrova, ki sta 7. t. m. po Škocijanu iskala prenočišča. Na vsak način in z vsjo silo sta hotela spat v toplo zakurjeni sobi in bila naravnost osupnjena in razburjena, ko so jim hoteli dati toplo in snažno prenočišče v hlevih. Bila sta celo tako predrzna, da sta zahtevala denar, češ, da ako nama ne daste tople sobe, nama dajte denarja, da si jo plačava. Takšni maliki še drugim škodujejo. Kam neki bomo še prišli pri nas?

Celovec. (Razno.) Posestnici Frančiški Gril v Podlipi pri Vovbrah je zmanjkalo okrog 1000 kg žita v vrednosti 350 K. Tatvino je izvršil hlapec Miha Suppan iz Rude. Pred sodnijo se je izgovarjal, da je kradel vsled tega, ker je imel samo 30 S mesečne plače in ker je bil mnenja, da ima posestnica itak dovolj žita. — Dne 5. t. m. je v Vresju pri Celovcu pogorelo Resslerjevo gospodarsko in stanovanjsko poslopje do tal. Ogenj je nastal v listnjaku. Zgoreli so vsi poljski pridelki in stroji, samo živina se je dala rešiti. — V tovarni za sukno v Vetrinju je izbruhnil 6. t. m. požar. Na nepojasnjen način se je vnela volna v stroju za sušenje. Uslužbenci so ogenj pogasili in požarni brambi ni bilo več treba stopiti v akcijo. Škoda znaša 20 000 S. — Posestnik in kolar Šimen Kröpl v Pliberku je dobil kuratorja. — Pri Grebinju je po daljši bolezni umrl 3. t. m. bivši slovenski deželnozborski poslanec, bivši grebinjski župan in posestnik umetnih mlinov, Florijan Eilersdorfer v 68. letu starosti. Do izbruha vojne je bil zastopnik Slovencev v deželnem zboru, ki so ga izvolili v tretji volilni skupini. V deželnem zboru se je zanimal predvsem za gospodarska vprašanja. Bil je izobražen mož in priljubljen pri svojih pristaših in nasprotnikih. — Celovškemu stolnemu kano-

niku Quittu je 3. t. m. nekdo ukradel iz miznice v zaprtem stanovanju 1000 S (1 zlat za 100 S, 4 po 25 S, ostalo papir) in 3 zlate prstane v vrednosti 675 S. — Dne 2. t. m. smo imeli na Koroškem 11.782 podpiranih brezposelnih. Število se vsak teden pomnoži za 3 do 400 oseb. — Celovski župan je črtal nekatere izdatke proračuna, posebno investicije. Vsled tega se tlakovanje cest začasno ne bo nadaljevalo, celovško gledališče, ki je močno pasivno, se zapre in spremeni v kinogledališče.

Št. Vid v Podjuni. (Razno.) Nepričakovano je došla od avstr. generalnega konzulata v Trstu brzovjavka, ki je napravila globok vtis, ker je sporočila, da je umrla v Trstu za pljučnico Neža Mohar, p. d. Mohorjeva v Nagelčah v najlepši dobi svojega življenja. Pokopana je bila v Trstu, dne 9. t. m. Že več let si je zvesto in pošteno služila svoj vsakdanji kruh v tujini, zadnja leta predvsem v Trstu. Tujina ji ni mogla iztrgati iz srca, kar je v mladosti vsadila njena slovenska mati. Počivaj sladko v tuji zemlji, mi pa te bomo ohranili v blagem spominu! — V januarju si je izposodil Lekš na Horcah konja, da bi zvozil gnoj. S praznim vozom, na ravnem in pri počasni hoji se je konj na vsem lepem izpodtaknil in si zlomil nogo, da ga je moral spraviti konjar. Rutar in Lekš trpita veliko škodo. — Slišimo, da je rikarjevaško lovsko društvo sklenilo, da se razpusti. Po pravilih razpolaga s premoženjem zadnji občni zbor, ki je sklenil, da se podari premoženje občinskemu ubožnem skladu.

Hodiše. (Ženitovanje.) Prtiče, ta lepa solična vas, se je letos postavila. Kar tri poroke so bile, in sicer se je poročil n. d. Revčnik, Osterman in Oran v Škofičah. Vsi so zvesti člani izobraž. društva in naj ne zapustijo poti „Zvezde“. Vsem novoporočencem mnogo srečnih let! Pevcem v Škofičah pa čestitamo! Od naših, ki so nagajali, pa ni lepo.

Št. Ij ob Dravi. (Pogreb.) Komaj je nastopilo novo leto, smo nepričakovano zaznali žalostno vest, da je po pettedenski mučni boleznini umrla Hauptmanova mati na Otožu v 62. letu starosti, a še močne in krepke narave. 4. januarja smo jo spremili kljub slabemu vremenu v obilnem številu k zadnjemu počitku. Domači g. župnik, v spremstvu g. župnika iz Biličovsa, je imel ob odprtem grobu rajne dobre matere ganljiv in primeren govor. Izvrstni pevci iz Sveč so ji zapeli doma in na grobu žalostinke. Zaostalim naše sožalje, pokojni pa naj dodeli večni Bog večno veselje v nebesih!

Št. Job. (Smrt.) Koncem lanskega leta smo pokopali Ano Trisnik, p. d. Tavčarce v 87 letu starosti. Bila je najstarejša oseba naše fare in vzorna gospodinja. Ni znala sicer ne pisati in ne brati, a vendar je znala dobro zagovarjati svoje pravice. V. v. m. p.!

Nonča vas. (Smrt.) Dne 3. t. m. je legel k večnemu počitku Valentin Fantič, p. d. Klokar. Rajni je bil skrben gospodar, zvest svoji veri in svojemu narodu do groba. Vsled tega je moral prestati v času plebiscita marsikatero

PODLISTEK

Danilo Gorinšek:

Klatež Peter.

(Konec.)

Tako so potlej potekali njegovi dnevi v žalosti. Kadar je zagrabil gosli, mu je bilo lažje. In goslal je zato cele ure. Oče Klemen je spet mrmral. Vprezal ga je v domača dela, a roke so mu delale, duša pa je bila hogvedi kje, in delo je zastajalo. Mnogo je spet hodil po gozdu, ležal je pod lipo v travi, le lesket njegovih oči mu je bil zdaj moten, kalen. Domači so postajali zmerom bolj nezadovoljni. Spet se ga je prijel priimek „klatež“. Petru ni bilo mar za to. Srečen je bil, kadar je goslal, kadar je svoje srce lahko izročil naravi. Takrat so mu spet žarele oči, da je bil njih lesket drugačen, kot nekoč...

***

Nekoč, nekega nedeljskega jutra, ko je ležal v gozdu, je zaslišal za sabo drobne korake. Bila je Anka. Petru je bušila kri v lice. Ni spravil besedice, da bi ji porekel, kako ga teži. Anka ga je nagovorila: „Ne bodi žalosten, Peter!“ Peter je gledal v nebo, da ne bi videla solz, ki so mu bile polile lice. Ali Anka je bila sedla do

njega in je nadaljevala: „Čim si odšel v mesto, me je zasnubil Korenov Franjo. Saj veš, da naš oče ne marajo tebe in da dolgujejo lepe vsote staremu Korenu. Nisem se mogla upirati. Mati so bolni, kaj bi bilo, če bi bila odšla!“

Peter se je vzravnal. Anka mu je zrla v bolešno lice in nevede mu je položila roko na ramo. Molčala sta dolgo.

Nista videla, da je bila šla mimo njiju grupa mladih fantov. Vračali so se skozi hosto od maše. Eden je iztegnil roko: „Glejte ga, Petra Klateža in Anko. Lep par!“ Fantje so se nasmihali. Par hipov pozneje je vedel Korenov Franjo, da je Anka pri Petru. Privihral je do njiju. Šele, ko je bil tik za njima, sta se zdrznila in vstala. Anka je zakričala. Spačen je bil obraz Franja, in preden se je zavedel Peter, je začutil bolečino v hrbtu. Padel je vznak... Temno ga je objelo in toplo mu je polzelo po hrbtu...

Ko je okrevaj, je moral z doma. „Klatež!“ Šel je in ni bilo več kroga njega sonca, kot nekaj, ne zelenja. Odšel je stavec. Gosli je vzel s seboj. Nikdo ni vedel, kedaj je šel. Le mati je zrla za njim in je jokala...

V.

Mnogo let je preteklo. Petrova rodna vas je že dočakala drugo, močno in zdravo generacijo. Anka in Korenov Franjo sta se že dolgo bila izmirila. Najstarejši sin je že pridno poma-

gal očetu na njivi in v gozdu. Klemenovega očeta je bila vzela kap že pred davnimi leti. Dve leti pozneje mu je sledila žena. Klemenovo posestvo so kupili priseljenci. Dolgo že so bili pozabili ljudje na Petra Klateža. Novi posestniki njegove rodne hiše so že bili posekali lipo za hišo...

Topel poleten večer je bil. Neka mirna ubranost je ležala nad zemljo. Na nebu so se prižigale zvezde, druga za drugo. Zasvetile so kot sveče, ki jih prižigajo ob krsti drugo za drugo... Topoli, ki so obkrožali vaško pokopališče, so lahko šelesteli v vetru. Po poti, ki pelje iz vasi do pokopališča, je trudno stopal stavec. Težko se je opiral ob debelo palico. Dolgi sivi lasje so mu padali na potno čelo. Tupatam je obstal in bolešno zavzdihnil. Ob zaraščenem grobu je obstal. S skoro slepimi očmi je zrl proti zlatemu napisu na grobnem kamnu. Bolešno se je zdrsnil. Šel je na grob in hite!...

Drugo jutro ga je našel grobar. Sedel je še na grobu in jokal. Potem se je polagoma vzravnal in odšel.

Grobar je gledal za njim in je zamrmral: „Peter Klatež!“

Bil je lep poleten dan. Trudnemu popotniku se je zdelo, da se odpirajo pred njim nebesa. Od zgoraj je seglo po njega z belo roko, vztrepetal je in je vedel, da bo našel pot domov, kjer mu bo dobro na vekomaj.

žalitev od nasprotnikov. Množica pogrebcev je pričala, da je bil rajni spoštovan mož. Da bi ga mlajši gospodarji posnemali v vsem! Počivaj v miru!

DRUŠTVENI VESTNIK

Naš znak.

Kdo je vtisnil v našo koroško dušo ono popustljivo mehko, ki daje našemu ljudstvu poseben znak? Ali so temu krive naše skalnate molčeče Karavanke, ki stojijo tesno nad nami, da ne more do nas toplo južno solnce, ki bi nas s svojim zdravim žarom vzdramilo iz bolesterne mehke in počasnosti? Morda je nas v ta varljivi sanj zazibala naša Drava, ki nam šumi že tisočletja skrivnostno svojo melodijo. Kdo ve?

Če bi od vrhov Karavank ne padale tako dolge in vlažne sence po naših dolinah in bi tekla mimo nas reka Soča ali nemška Rena mesto Drave, bi naša Koroška morda ne bila več otožna in iz naših src bi ne vrela več mehka sentimentalna pesem, kot je „Njav čriez gmajnico“, ampak ognjene bi bile naše besede in naše kretnje ne več plahe in boječe. A tudi trpeti bi ne znali več tako. V tem se mi razlikujemo od bratov ob sinjem Jadranu in bistri Soči. Če bi ne živeli ob Dravi, bi morda ne bilo v naših dejanjih toliko potrpežljiv: udanosti, v očeh zaupne miline in — lahkomišljenosti.

Čudno, a vendar resnično je dejstvo, da narava in okolica tako močno vplivata na razvoj posameznika, kakor tudi na celo ljudstvo, ki živi stoletja na isti zemlji, ima isto usodo in živi v istih razmerah. Presamosvoji in drugim nepojmljivi smo. Že stoletja se trudijo nemški sosede na vse mogoče načine, da bi nas ponemčili in preglasili v naših dušah otožno in trpko struno. Bolj ljubimo našo Koroško, kot to kažemo v dejanju.

Nemci so nas že davno črtali iz svojega računa ter potegnili takozvano naravno mejo preko visokih vrhov naših Karavank. A zmotili so se in preračunili. Ne prirejamo v znak protesta shodov in ne rabimo v gumbnici slovenske trobojnice ali za klobukom krivih peses. V svoji notranjosti nosimo drug naraven, neizbrisen znak, ki glasno in javno protestira, da se ne strinjamo z računom naših sosedov. Nedolžen, a vendar dovolj očitajoč je ta znak — naša pesem. Dokler bo živela v naših dušah ta naša pesem, in naj jo poje kak zbor v radio ali pri koncertu ali pa zadnji pastir na naših tratih, tako dolgo, vedite, prijatelji sosede, da pri vašem računu še vedno nekaj ni v redu.

Društva, fantje in dekleta, na dan z znakom, z našo pesmijo, da bo odmevalo od skalnatih Karavank, da se zbudi naš Matjaž in njegova črna vojska, da pljusne Drava čez bregove in pošepeta sestri Savi, da se je na Koroškem pričelo novo življenje!

Sveče. (Občni zbor.) V nedeljo dne 17. februarja se vrši ob 3. popoldne redni letni občni zbor našega izobraž. društva „Kočna“. Spored je običajen. Vmes deklamacije, govor in petje.

Št. Jakob v Rožu. (Sestanek.) V nedeljo dne 17. februarja se vrši ob treh popoldne prvi sestanek dekliskega odseka našega društva. Na sporedu so pesmi, deklamacije in dva govora. Zadnji čas je, da prične naše društvo res zopet živeti in če treba, bomo rabile pri tem metlo in kuhalnico, me Rožanke!

Kotmar vas. (Občni zbor.) Izobraž. društvo „Gorjanci“ ima v nedeljo dne 17. t. m. ob 3. popoldne pri Šmonu v Št. Gandolfu svoj letni občni zbor z običajnim sporedom.

Grehinjski kloster. (Razstava in prireditv.) „Pa zaplešimo kolo, ja me mlade Korošice,“ so zapele vrle tečajnice na svoji prireditvi prejšnjo nedeljo. Ni čuda, ko je bil svet, ki so si ga tekom šestih tednov tečaja ustvarile, tako lep in razkošen. Saj so bile gojenke tedaj res samo dekleta in naj si je bilo pri študiju ali pri pouku, pri naši pesmi ali igri. Ja, tudi možati muzikanti „vaškega orkestra“ in gospod župan so imeli pod klobukom s peresi vendarle kite. Najlepša pa ste bila, dekleta, pri razstavi svojih del. Kaj bi hvall vse dobro in lepo, kar smo videli in pokušili. Vemo samo, da je v naši deželici osemnajst novih gospodin, je v naši deželici osemnajst novih gospodin, da bo srečnejših družin in naših dobrih mater več — seveda, da osemnajst nevest. A devetnajst bo prijateljic in sester. Saj razumemo

solzo v očeh ob slovesu vaše voditeljice, vašo tako otožno pesem in iskreno zahvalo. Dekleta! Bil je začetek in ko pride soince in maj, pa se snidete vse nekje v Podjuni na deklisnem dnevu. V maju boste našle jedro svoje deklishe duše, medtem pa ne spite!

Dobria vas. (Občni zbor.) Novo brazdo smo zastavili pri nas, nekoliko globokejšo. Morda bo zalegla prošnja tajnikova in navdušilne besede našega Martina. Dobro je to znamenje, če smo pričeli z igro „Sv. Neža“. Dekleta, več takih junakinj in lepo bo v maju. Obenem smo se poslovili od našega voditelja, č. g. Jos. Wutteja. V društvu nam je bil fant med fanti in brat med sestrami. Prišel si s plugom in orati hočemo našo ledino naprej. Iskrena hvala in mnogo sreče!

Št. Janž v Rožu. (Občni zbor.) Ob številni udeležbi se je vršil naš občni zbor. Dejala je Cilka v svoji deklamaciji: O, bratje, bratje — prišel je čas! So li vaše njive zorane? Zdaj zvezde ugodne vladajo! — Da, čutimo potrebo živahnejšega dela v našem društvu: petja, sestankov, več iger in še tamburaških komadov! Več luči! Če hoče dihati cela naša dolina, mora biti utrip njenega srca zdrav. Takih korenjakov rabimo več, kot ste vi, mladi tamburaši naši. Zastavite nam ono: Pa v Svečah pojejo, da glas odleti, Šentjanščane naše pa glavca boli.

Radiše. (Društvo.) Zunaj je mraz. Burja brije in obsojeni smo na zapeček. Zato hočemo kaj malega poročati, da bodo čitatelji našega lista vedeli, da so Radiše tudi še nekje tam za Celovcem. Imeli smo nekdanje delujoče izobraževalno društvo in v zvezi z njim tudi „Marijino varstvo“. To društvo je ustanovil naš domači rojak, rajni č. g. Val. Lakner pred petindvajsetimi leti. Ali prišla je vojna in naše društvo je zaspalo. Pri življenju je ostalo le „Marijino varstvo“, ki ima še danes precej udov. Izobraž. društvo pa ima samo še zapisan odbor. Še precej dobre mladine imamo. Zato je potrebno, da se vzdramimo in društvo oživimo. Dvignimo se in zberimo našo šoli odraslo mladino v društvu. Ne posnemajmo več kralja Matjaža! Tudi S. K. S. Z. nas kliče k novemu življenju in nam bo nudila svojo roko in pomoč.

NAŠE KNJIGE

Otrok, poglavja o vzgoji, spisal stolni kanonik Josip Volc, cena okroglo 3 šil. (25 Din). Za starše ni bolj imenitne naloge, nego je vzgoja otrok. Blagor otroku, ki je imel v domači hiši dobro vzgojo. Dobri starši se zavedajo te naloge. Z vsjo skrbjo si prizadevajo, da bi svoje otroke dobro vzgojili, za dobre in poštene ljudi, za dobre kristjane, s katerimi naj se nekoč zopet združijo v večnem blaženstvu, kjer ni več ločitve. A nihče ne more dati, česar sam nima. Kako radi bodo torej dobri starši segli po knjigi, ki jih uči za nje najpotrebnejšo umetnost, dobro vzgojiti svoje otroke. In taka knjiga je J. Volčeva knjiga „Otrok“. — Reči moramo pa še več. Starši imajo tudi dolžnost, da skušajo svojo deco dobro vzgojiti. Hoteti morajo torej tudi sredstva, ki jim pomagajo, da morejo to svojo nalogo izpolniti. In tako prvovrstno sredstvo je gotovo tudi knjižica „Otrok“. Torej, dragi stariši, sezite po tej knjigi. Knjižica (in njeno nadaljevanje II. del, zdaj je izšel I. del) spada v roke vseh krščanskih staršev, v kojih družinah se slovensko govori in moli.

Koledar Družbe sv. Cirila in Metoda za leto 1929. Izšel je v Ljubljani v Narodni tiskarni in stane 15 Din. Poroča o Druženem delovanju in vsebuje prav zanimive sestavke in pesmi. Vsem na čelu Ksaver Meškov „Korotan“, ki konča verzi:

O zemljica sladka, ti sveti naš Korotan,
tak drag si mi, kot drag mi je beli dan,
tak drag, kot nad mamino sinje božje nebo,
tak drag, kot mi bilo je rodne mamke oko...

Dr. O. I.: Črni križ pri Hrastovcu. Zgodovinska povest. Založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, Cirilova knjižica XXVI. zvezek. Knjiga obsega na trpežnem papirju 200 strani in stane broširana 18 Din, vezana pa 28 Din. Povest je spisal nam dobro znani pisatelj, ki že leta polni stolpce našega lista s poljudnim pripovedovanjem zgodovinskih povesti. Knjigo toplo priporočamo.

Dr. Ožbolt Ilauing: Kapelški punt. Tik pred božičnimi prazniki je izšla v samozaložbi Političnega in gospodarskega društva za

Slovence na Koroškem navedena zgodovinska povest. Obsega 166 strani in je moderno opremljena. Stane broširana v tuzemstvu 2 S brez poštnine in v inozemstvu 28 Din s poštnino. Vezanih knjig zaenkrat še ni v zalogi. Dobiva se v upravi „Koroškega Slovenca“ v Celovcu, Viktringerring 26.

Naše prijateljice. Spisal inž. Ciril Jeglič. (Knjiga o sobnih cvetlicah.) Izdala in založila Družba sv. Mohorja v Celju. 286 strani, 94 slik. Cena knjigi je za ude Mohorjeve družbe: broš. Din 27,— (za neude Din 36,—); vez. Din 34,20 (za neude Din 45,60). — Cvetja in zelenja v naš dom! To geslo je vodilo pisatelja Cirila Jegliča, ki nam je sedaj pod naslovom „Naše prijateljice“ napisal krasno knjigo o življenju in cvetenju sobnih rastlin. Slovenci imamo še zelo malo vrtnarskih knjig, in posebej o sobnih rastlinah nismo imeli doslej še nobene; prijatelji sobnega vrtnarstva, ki bi se bili radi poučili natančneje o lončnih rastlinah, so morali za drag denar kupovati nemške knjige, v katerih pa večinoma niso našli vsega tako, kakor so želeli. Zato se je Mohorjeva družba kljub težavnim razmeram, ki pritiskajo slovenski književni trg, rade volje odločila, da ustreže tudi tej čedalje bolj občutni potrebi. Ciril Jeglič je kot vrtnarski pisatelj že dobro znan mnogim bralcem „Mladike“ ter „Sadjarja in vrtnarja“. Njegovo pripovedovanje ni le navaden, strokovno dovršen pouk, temveč občutiš iz njega toliko pri srčnosti, da ti postane resnično žal, če morda doslej še nisi vedel za „srečo in blaženost, ki jo uživa srce, ki ljubi cvetlice“. — „Pri cvetlicah se spočenja pesem najlepšega, najboljšega, kar je v človeškem srcu; v njih najdeš podobo in prizvok svojih najdražjih skrivnosti, in one govore namesto tebe, kadar ne moreš sam. — Kako lepo bi bilo, ko bi vsakdo mogel imeti svoj vrt, kjer bi mu odmevalo vse njegovo najdražje, ves njegov ljubi dom, vse njegovo bitje. Pa mnogi, premnogi nimajo vrta, kakor da bi jim ne cvetel ta nebeški blagoslov... Pripelji pomlad v domačo sobo!“ Tako vabi avtor v uvodu knjige. V „Naših prijateljicah“ so zbrane najhvaležnejše lončne rastline, primerne za cvetoči vrtec v domači sobi, za okras oken in balkonov. Tu je opisanih nad 30 rastlinskih rodov, in sicer temeljito, zanimivo in pregledno, kakor boš težko našel kaj podobnega v tujih knjigah. Dragocene in zelo privlačne so tudi slike, katerih je v knjigi 94. Samo pri begonijah je 11 slik, pri krizantemi 5 in pri palmah 9 slik; pa tudi druge rastlinske vrste so točno pojasnjene s slikami. V uvodnih poglavjih pa podaja knjiga še nekaj splošnih navodil, ki so za sobnega vrtnarja posebno važna. — Posebej slovenskim dekletam je namenjena ta knjiga. Prepričani smo pa, da se bodo „Naše prijateljice“ brž priljubile starim in mladim in vsem, ki imajo smisel za dobro in lepo. Prav pripravno bo služila knjiga tistim, ki vzgajajo našo mladino, zlasti učiteljicam in učiteljem, ter še posebej gospodinjskim šolam in tečajem.

Praedicate. Obenem opozarjam koroške gg. duhovnike na naš nov homiletični list, ki izhaja letos kot priloga naši „Vzajemnosti“ — upravništvo: Kongresni trg št. 17, Ljubljana. „Praedicate“ izvrstno urejuje mladi kaplan g. Kristian Cuderman v Trebnjem s pomočjo g. dr. Opeke. Najboljši slovenski cerkveni govorniki prispevajo v list. „Vzajemnost“ sama stane 40 Din, s prilogo bo seveda nekaj več.

PRAVNI VESTNIK

Našim naročnikom in članom „Političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“ dajemo neobvezno brezplačne pravne nasvete. Odgovorimo ali v listu pod sporočeno šifro ali pa pisмено, če vprašalec priloži znamko za odgovor.

Kdo plača škodo?

Dva kmeta sta živela vsa leta v najboljšem prijateljstvu. V potrebi sta rada pomagala drug drugemu. Prvi je posodil drugemu radevolje svoje novo oralo ali drugo poljedelsko orodje, zato pa je tudi drugi brez nevolje stavil prvemu, ki je imel samo enega konja, na razpolago svojo vprego, da je sosed lahko preoral svoje polje. Toda sreča nikoli ne miruje. Ko je nekoč prvi kmet zopet oral in imel pri tem v vpregi tudi konja, ki ga mu je bil sosed posodil, je pri obračanju ob mejniku izposojeni konj prestopil tako nesrečno, da si je zlomil nogo. Konja je dobil konjederec, stara vzajemnost

med obema kmetoma pa je bila resno ogrožena, zakaj šlo je za to, kdo bo utrpel to nepričakovano škodo.

Ta slučaj nam da priložnost, da pogledamo v zakonik in izvemo, kaj določa postava.

Tisti, ki komu izroči svojo reč, da jo ta brezplačno rabi, se imenuje posoditelj. Oni pa, ki si je stvar izposodil, je posodojemnik. Posodojemnik sme izposojeno stvar rabiti, kakor je bilo dogovorjeno. Ako pa ni bilo posebnega dogovora, jo sme rabiti, kakor je pač navada, torej redno in pravilno.

Zakon izrecno pravi, da mora posodojemnik trpeti vso škodo, ako je izposojeno stvar ali reč rabil drugače kot je bilo dogovorjeno, ali pa če je izposojeni predmet brez dovoljenja dal komu drugemu dalje na posodo. Posoditelj v takšnem slučaju tudi lahko tirja izposojeno stvar nazaj.

Posodojemnik mora seveda trpeti škodo takrat, če jo je sam zakrivil. Preko tega pa je odgovoren tudi za slučajno škodo, ki jo je povzročil po svoji krivdi, oziroma s svojim nepravilnim postopanjem.

Vzemimo sledeči slučaj. Sosed mi je posodil konja, da si z njim zvožim gnoj z dvorišča na njivo. Toda jaz s konjem ne vozim gnoj, temveč grem z njim v planino po drva. Na strmi in ledeni planinski poti si konj zlomi nogo. V tem slučaju sem postopal proti izrecnemu dogovoru, zakaj konja nisem dobil za planinsko vožnjo, temveč le za vožnjo gnoja na njivo. Moral bom torej v tem slučaju soseda povrniti škodo.

Če pa bi bil jaz s konjem res vozil gnoj — kakor je bilo domenjano — pri tem pa bi konj na njivi prestopil na tako nesrečen način, da bi si zlomil nogo, ne da bi ga bil jaz pretepal, plašil ali pa mu preveč naložil, potem bi mi škode ne bilo treba utrpeti, zakaj bil bi na nesreči popolnoma nedolžen.

Kako bi torej ti, dragi bralec, razrešil voz v zgorajšnjem slučaju, ki smo ga uvodoma navedli? Kdo bo moral plačati poginulega konja? Ti se morda praskaš za ušesi, zakaj stvar vendarle ni tako enostavna in ti seveda nisi pravnik. Mislimo, da bi oni kmet, ki je oral z izposojenim konjem, ki si je potem zlomil nogo, ne bil dolžan plačati škode. Zakaj rabil je konja povsem pravilno za oranje, za kar ga je tudi dobil. Tudi menda konja ni pretepal ali pa neprevidno vodil itd.

Toda zadeva je v tem slučaju iztekla vse drugače. Ta dva soseda sta namreč bila posebna tička, še stare korenine. Rekla sta: Toliko let sva živela mirno v prijateljstvu, torej naju tudi en konj še ne bo razprl. Spregovorila sta moško besedo in se zedinila, da bosta trpela vsak nekaj škode. Kaj praviš — pametna je bila ta!

GOSPODARSKI VESTNIK

Seja deželnega kulturnega sveta dne 30. novembra 1928.

Radi pomanjkanja prostora se je poročilo o seji 30. novembra zelo zakasnilo in dosti izgubilo na svoji aktualnosti. Zato objavljamo samo nekatere zanimivosti.

Pri vprašanju o socialnem zavarovanju se je povdarjalo, da se hrana, ki tvori glavni del zaslužka, predrago ceni, kar zvišuje zavarovalna vplačila. Hrana naj bi se cenila po tem, kar je pri kmetu vredna. Ker se zaračunava hrana predrago, dohodek hlapca v številkah tako raste, da pride pod dohodninski davek. Pri zadnji cenitvi je bilo tako in je to novo obdačevanje hlapcev vzbudilo med ljudmi ogorčenje, davčni oblasti pa se je napravilo nepotrebno delo; zato se je ta davek pozneje kar prepisal na kmete, ker ga morajo plačevati itak ti. Hrana in stanovanje naj se na kmetih ceni 1,40, hrana sama 1,20 S, stanovanje samo 20 g, obleka za hlapca 60 S, klobuk 7 S, čevlji 15 S, ženska obleka 50 S, platneno krilo 20 S, srajca 5 S. Celo pri ti nizki cenitvi se zvišajo prispevki za 100 odstotkov. Z novo postavo se bo kmečko gospodarstvo zopet zelo ubremenilo in kmetje bodo število poslov omejili do skrajnosti.

Msgr. Podgorc: Kmetijstvo trpi, ker so proti njemu organizirani vsi sloji. Kmet pa ni odvisen samo od vremena, temveč tudi od cen, ki mu jih narekuje svetovni trg. Pred vojno so se razne cene same po sebi izenačevale: ako je kdo zaslužil več, so zaslužili tudi drugi. Zdaj je vse drugače in kmetu ne preostane

drugega, kakor da zopet in zopet dviga glas, da ni volje pripustiti, da se mu potegne koža s hrbita. — Temu mnenju se pridružijo tudi drugi člani, ki povdarjajo važnost organizacije prodaje po primernih cenah, da ljudje ne bodo bežali z dežele. Postaviti se moramo na stališče, da naj posli sami tudi prispevajo k zavarovalnici. Dozdaj, ko jim ni bilo treba plačevati, so preveč hodili k zdravnikom, ako bodo pa sami plačevali svoj del, bodo štedili tudi oni.

Otroško delo se hoče prepovedati.

Dr. Stotter poroča o zakonskem predlogu, ki naj otrokom prepove delo. Kot otroci veljajo fantje in dekleta do 14. leta. Do 10. leta naj se sploh prepove vsaktero delo, potem se naj otroci rabijo samo za lahka dela, ki ne kvarijo zdravja in ne ovirajo obiskavanja šole. Prepovedano je delo v žganjarnah, v kletarstvu, v pivovarnah, kamnolomih, rudnikih, pri apnenih pečeh, v mlinih in pri strojih, ki jih goni motor. Ob dneh, ko je treba iti v šolo, se dve uri pred šolo otrok ne sme pritegniti k delu. Kdor se poslužuje otrok, si mora dobiti od okrajnega glavarstva poseben list. (Se nadaljuje.)

Nove cene na železnicah. S 15. marcem stopijo v veljavo nove cene na naših zveznih železnicah. Ne znižajo se, pač pa se povišajo, kakor se povišuje v naši državi tudi vse drugo korakoma. Vsak kilometer vožnje v tretjem razredu osebnega vlaka bo stal pri razdalji od 1 do 80 kilometrov 7 g, od 81 do 100 km 4 g, od 101 do 140 km 6 g, od 141 do 150 km 8 g, od 151 do 160 km 6 g, od 161 do 170 km 8 g, od 171 do 310 km 2 g in pri razdalji nad 319 km po 4 g vsak kilometer vožnje. Najnižja cena 40 g. Drugi razred bo stal en in polkratni tretji razred, prvi razred dva in polkratni tretji razred. Brzovlaki: od 1 do 60 km 10 g, od 61 do 80 km 16 g, od 81 do 130 km 4 g, od 131 do 150 km 10 g, od 151 do 170 km 16 g, od 171 km do 270 km 4 g in nad 270 km razdalje 4 in pol groša. Najnižja cena za brzovlake 2 S. Razmerje med razredi ostane staro. Vozovnica za psa stane tretjino cene za osebo.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Računski svetnik Schaller je pöneveril 60 000 S denarja dunajske občine. — V Gloggnitzu je prišlo do spopada med Heimatschutzom in Schutzbundom. Pri tem je bilo 34 oseb ranjenih. Z zadevo se je pečal tudi nižjeavstrijski deželni zbor. — Ostale države: V Budimpešti se je vršila od 17. novembra do 31. januarja 1929 razprava proti Beli Erdelyju radi umora soproge. Obtžen je bil, da je svojo soprogo, igralko Ano Forgacs večkrat poizkušal umoriti in jo končno pri Milstattskem jezeru na Koroškem zadavil, pahnil v prepad in zastrupil. Ker je obtoženec dejanje tajil, in ni bilo neposrednih prič o umoru je moralo sodišče soditi na podlagi ovadnih zankov. Dne 5. t. m. je bil obsojen na dosmrtno ječo. Obsojen je bil tudi radi cele vrste prestopkov ponarejanja menic in goluje. — D-vlak Krakov-Katovice-Poznanj na Poljskem je trčil v oseb-

ni vlak. Obe lokomotivi sta razbiti, več osebnih voz se je zvrnilo po nasipu. Ranjenih je deloma težko 12 oseb. Vzrok nesreče je popolna zmešnjava v voznem redu radi zamud vlakov pri tem mrazu. — V gornji Italiji je zmrznilo 6 oseb, v Rusiji vlada mraz od 37 do 57 stopinj, v Gornji Šleziji je zmrznilo 8 oseb, v Carigradu 5 oseb in 600 glav živine. Ugotavlja se, da e 153 let ni bilo takšnega mraza. Napoveduje se nov mraz, ki prihaja iz Rusije. — Slovenec dr. Leonid Pitamic, vseučiliški profesor v Ljubljani, je bil imenovan za poslanika v Washintonu. — Velik požar je upepelil v Mehalli, v pokrajini Gharbia v Egiptu, 240 hiš. V plamenih so poginile 3 osebe. — Bivši urednik „Goriške Straže“, Leopold Kemperle, je bil pred izrednim državnim sodiščem v Rimu oproščen.

RADIO-PROGRAM

Od 15. febr. 1929 do 20. febr. 1929.

Petek (15. febr.) 12.30: Reproducirana glasba. 13: Časovna napoved, reproducirana glasba. 13.30: Stanje vode in borzna poročila. 17: Koncert Radio-orkestra. 18.30: Gospodinjska ura. 19: Francoščina. 19.30: Uvod v glasbeni svet. 20: Slovenska balada v literaturi in glasbi. — Radio-orkester. 22: Poročila in časovna napoved.

Sobota (16. febr.) 12.30 Reproducirana glasba. 13: Časovna napoved, reproducirana glasba. 13.30: Stanje vode in borzna poročila. 17: Koncert Radio-orkestra. 18.30: Delavska ura. 19: Nemščina. 19.30: O psihoanalizi in vzgoji. 20: Mladinska spevoigra: Slava domovini, poje ženski zbor drž. žen. učit. v Ljubljani. — Radio-orkester. 22: Poročila in časovna napoved. — Sprehod po Evropi.

Nedelja (17. febr.) 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve. 10.30: Predavanje iz poljedeljstva. 11: Koncert Radio-orkestra. 12: Časovna napoved. 15: O značaju koroških Slovencev, šegah in običajih. 15.30: Reproducirana glasba. 16: Planinski spomini. 16.30: Lehka glasba. 20: Koncert zbora „Ballajak-Kremelj“. — Radio-orkester. 22: Poročila in časovna napoved.

Ponedeljek (18. febr.) 12.30: Reproducirana glasba. 13: Časovna napoved, reproducirana glasba. 13.30: Stanje vode in borzna poročila. 17: Koncert Radio-orkestra. 18.30: Češčina. 19: Francoščina. 19.30: Zdravniško predavanje. 20: Sonatni večer. — Radio-orkester. 22: Poročila in časovna napoved.

Torek (19. febr.) 12.30: Reproducirana glasba. 13: Časovna napoved, reproducirana glasba. 13.30: Stanje vode in borzna poročila. 17: Koncert Radio-orkestra. 18: Antologija slovenske lirike. 18.30: O zimi in zimski turistiki. 19: Nemščina. 19.30: Iz kemije vsakdanjega življenja. 20: Drama. — Radio-orkester. 22: Poročila in časovna napoved.

Sreda (20. febr.) 12.30: Reproducirana glasba. 13: Časovna napoved, reproducirana glasba. 13.30: Stanje vode in borzna poročila. 17: Koncert Radio-orkestra. 18.30: Pravljičice. 19: Srbohrvaščina. 19.30: Pomen antike za razvoj evropske kulture. 20: Prenos opere. 22: Poročila in časovna napoved.

Hranilnica in posojilnica v Sinčavasi reg. z. z n. zavezo s sedežem v Dobri vasi.

Vabilo

na

redni letni občni zbor

V nedeljo, dne 17. svečana 1929 ob 2. uri popoldne v uradnih prostorih v Dobri vasi.

SPORED:

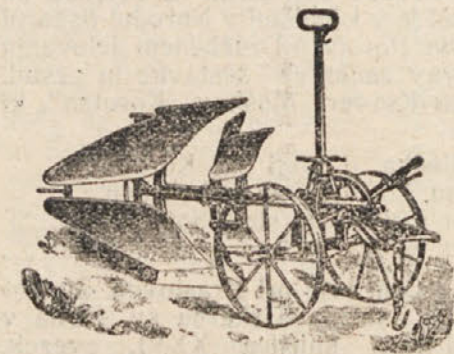
1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo in odobritev rač. zaključka za leto 1928
3. Sprememba pravil.
4. Volitev odbora.
5. Sklep nie o čistem dobičku.
6. Slučajnosti.

Ako bi ob določeni uri ne bilo zastopanih zadoštno število deležev, se vrši občni zbor pol ure pozneje brez ozira na število zastopanih deležev.

K obilni udeležbi vabi

Odbor.

Originalno Melotte-jevo brabantsko ORALO

Izborna
oralna pri-
prava za
naprednega
poljedelca.

Ceniki zaslonj.

Ugodno
plačilo na
obroke.

Melotte-Werke

Wien, IV., Mayerhofgasse 16

Zastopnik: Valentin Lassnig, posestnik

Nova vas, P. Föderlach 2